

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Gminy K.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa-Prezydenta Miasta K., D.L., G.K. i J.K.

o wpis w księdze wieczystej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 maja 2017 r.,

zażalenia uczestników D.L., G.K.

i J.K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 28 października 2016 r.,

**1. odrzuca zażalenie w zakresie punktu 1 (pierwszego)  
zaskarżonego postanowienia;**

**2. oddala zażalenie w zakresie punktu 3 (trzeciego)  
zaskarżonego postanowienia;**

**3. zasądza od D.L., G.K. i J.K. na rzecz Skarbu Państwa -  
Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej po 120 zł (sto  
dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania  
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Gmina K. wniosła o wpis w księdze wieczystej .../7 zmiany powierzchni nieruchomości objętej księgą, tj. działki nr 165, położonej w K., obręb 12, jednostka ewidencyjna P. oraz o ujawnienie Gminy K. jako współwłaściciela nieruchomości w udziale wynoszącym 63/168 części w miejsce Skarbu Państwa i wykreślenie ostrzeżenia o niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, ujawnionego przeciwko Skarbowi Państwa na rzecz Gminy K.. Wśród dokumentów powołanych jako podstawa wpisu wskazano decyzję Wojewody [...] z dnia 24 listopada 2014 r., stwierdzającą nabycie z mocy z prawa z dniem 27 maja 1990 r. przez Gminę K. przedmiotowego udziału we współwłasności nieruchomości na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 1990 r., Nr 32, poz. 191 ze zm.).

Udział w sprawie zgłosili D.L., J.K. i G.K., podnosząc, że są współwłaścicielami nieruchomości objętej księgą wieczystą .../7, a ponadto, że - z racji zasiedzenia - roszczą sobie prawa do pozostałych udziałów we współwłasności tej nieruchomości. Wskazywali, że z tego powodu decyzja z dnia 24 listopada 2014 r. wydana została w warunkach nieważności (art. 156 § 1 k.p.a.).

W dniu 15 maja 2015 r. referendarz sądowy wykreślił Skarb Państwa i wpisał Gminę K. jako współwłaściciela w 63/168 części nieruchomości objętej księgą wieczystą .../7 oraz sprostował oznaczenie obszaru nieruchomości.

Uczestnicy D.L., J.K. i G.K. wnieśli skargę na orzeczenie referendarza w zakresie dokonania wpisu w dziale II księgi wieczystej.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w K. utrzymał w mocy wpis z dnia 15 maja 2015 r. i oddalił skargę.

D.L., J.K. i G.K. wnieśli apelację od postanowienia z dnia 25 czerwca 2015 r., zarzucając naruszenie art. 518<sup>1</sup> § 3, art. 227 w związku z art. 233 § 1 i art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. Wnieśli o zmianę postanowienia z dnia 25 czerwca 2015 r., uchylenie utrzymanego w mocy wpisu i oddalenie wniosku Gminy K. w zakresie ujawnienia jej jako współwłaściciela w 63/168 części nieruchomości objętej księgą wieczystą .../7. Ponadto wnieśli o rozważenie, czy w sprawie nie zachodzi nieważność

postępowania (art. 378 § 1 k.p.c.) ze względu na śmierć wymienionych w komparycji postanowienia z dnia 25 czerwca 2015 r. osób, tj. [...].

Postanowieniem z dnia 28 października 2016 r. Sąd Okręgowy w K. sprostował postanowienie z dnia 25 czerwca 2015 r. przez wykreślenie z oznaczenia uczestników postępowania [...] (pkt 1), odmówił dalszego uczestnictwa w sprawie D.L., J.K. i G.K. (pkt 2) oraz odrzucił apelację wniesioną przez D.L., J.K. i G.K. (pkt 3).

Sąd Okręgowy wskazał, że art. 626<sup>1</sup> § 2 k.p.c. wyczerpująco określa osoby, które - oprócz wnioskodawcy - są uczestnikami postępowania o wpis w księdze wieczystej, i tym samym wyłącza stosowanie w tym postępowaniu art. 510 § 1 k.p.c. W sprawie Gmina K. złożyła dwa wnioski, z których pierwszy dotyczył wpisu zmiany oznaczenia nieruchomości w dziale I, a drugi wpisu Gminy K. w miejsce Skarbu Państwa jako współwłaściciela w 63/168 części nieruchomości w dziale II. W zakresie pierwszego wniosku D.L., J. K. i G.K. w świetle art. 626<sup>1</sup> § 2 k.p.c. mieli status uczestników, natomiast nie powinni nimi być w zakresie drugiego wniosku. Jakkolwiek są współwłaścicielami nieruchomości objętej księgą wieczystą .../7, a ponadto powoływali się na zasiedzenie udziału we współwłasności objętego wnioskiem Gminy K., to jednak okoliczności te - w świetle art. 626<sup>1</sup> § 2 k.p.c. - nie legitymują ich do tego, aby być w tym zakresie uczestnikami postępowania.

Skoro postanowienie z dnia 25 czerwca 2015 r. dotyczy tylko wpisu do księgi wieczystej Gminy K. jako współwłaściciela w 63/168 części nieruchomości, a D.L., J.K. i G.K. w tym zakresie nie powinni być uczestnikami postępowania, to uzasadnione jest odmówienie im dalszego udziału w postępowaniu. W rezultacie złożona przez nich apelacja – jako pochodząca od osób niebędących uczestnikami postępowania - podlega odrzuceniu z powodu jej niedopuszczalności (art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.).

Uczestnicy D.L., J.K. i G.K. wnieśli zażalenie na postanowienie z dnia 28 października 2016 r., zarzucając naruszenie art. 626<sup>1</sup> § 2 k.p.c. przez błędną wykładnię i niezastosowanie art. 510 § 1 k.p.c. oraz art. 373 w związku z art. 370 k.p.c. Wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na postanowienie sądu drugiej instancji co do sprostowania postanowienia sądu drugiej instancji zażalenie do Sądu Najwyższego jest niedopuszczalne (art. 394<sup>1</sup> § 1-2 k.p.c.). W związku z tym zażalenie uczestników w zakresie, w którym dotyczy pkt 1 postanowienia z dnia 28 października 2016 r., podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne (art. 398<sup>6</sup> § 3 w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c.).

Postanowienie sądu drugiej instancji o odmowie dopuszczenia do udziału w sprawie lub odmowie dalszego udziału w sprawie (art. 510 § 1 zd. 3 k.p.c.) również nie podlega samodzielnie zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego (art. 394<sup>1</sup> § 1-2 k.p.c.). W szczególności nie można go zakwalifikować jako postanowienia, które kończy postępowanie w sprawie. Postanowienie takie może jednak być poddane kontroli przez Sąd Najwyższy rozpoznający zażalenie na inne postanowienie, jeśli miało wpływ na jego wydanie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CZ 96/13, nie publ., z dnia 17 kwietnia 2015 r., III CZ 16/15, nie publ., por. art. 380 w związku z art. 398<sup>21</sup> i art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c.). Skarżący w niniejszej sprawie wprawdzie wprost nie sformułowali wniosku, o którym mowa w art. 380 k.p.c., jednak przedstawili w zażaleniu zarzuty co do pkt 2 postanowienia z dnia 28 października 2016 r. dotyczącego odmówienia im dalszego udziału w sprawie.

Przepis art. 626<sup>1</sup> § 2 k.p.c. wyczerpująco określa, kto - poza wnioskodawcą - jest uczestnikiem postępowania o wpis w księdze wieczystej, i wyłącza stosowanie art. 510 § 1 k.p.c. w tym postępowaniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2004 r., I CZ 48/04, OSNC 2005, nr 6, poz. 108, z dnia 20 stycznia 2011 r., I CSK 185/10, nie publ., oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2010 r., III CZP 45/10, OSNC 2010, nr 12, poz. 164). D.L., J.K. i G.K. w okolicznościach sprawy nie należą do osób, o których mowa w art. 626<sup>1</sup> § 2 k.p.c.. Nie są bowiem osobami, których prawa zostają wykreślone lub obciążone, bądź osobami, na rzecz których wpis ma nastąpić. Wpis Gminy K. w miejsce Skarbu Państwa jako współwłaściciela w 63/168 części nieruchomości objętej księgą wieczystą .../7 nie jest wpisem, który skutkuje wykreślenie lub obciążenie praw D.L., J.K. lub G.K.. Nie jest także wpisem na rzecz żadnej z tych osób. Zarzut naruszenia art. 626<sup>1</sup> § 2 oraz art. 510 § 1 k.p.c. jest bezzasadny. Sąd Okręgowy prawidłowo odmówił D.L., J.K. i G.K. dalszego udziału w sprawie.

Odmowa dalszego udziału w sprawie pozbawiła D.L., J.K. i G.K. statusu uczestników postępowania. W rezultacie nie mieli oni legitymacji do wniesienia apelacji od postanowienia z dnia 25 czerwca 2015 r. Wniesiona przez nich apelacja podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna (art. 373 w związku z art. 370 i art. 13 § 2 k.p.c.). Zarzut naruszenia art. 373 w związku z art. 370 k.p.c. jest więc bezzasadny.

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 3 i art. 398<sup>14</sup> w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 i art. 13 § 2 oraz art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398<sup>21</sup>, art. 394<sup>1</sup> § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

kc

jw